

JÓLÁ BARNNA

Búð á Barnaheiminum í trý ár

EG FARI HEIM Á JÓLUM

– Eg fari heim í nakrar dagar, men eg veit ikki hvussu leingi eg orki tað. Um eg ikki orki meir, so ringi eg bara eftir starvsfólkunum á Barnaheiminum og so koma tey eftir mær, sigur 18 ára gamla kvinnan, sum hevur valt at vera dulnevnd í hesari greinini. Hon býr á Barnaheiminum á triðja árinum

BARBARA HOLM

Tað er hósmorgun í húsum hjá Barnaheiminum í Havn. Inni er fjálgt og hugnaligt, og at síggja til er heimið júst sum eini vanlig sethús og eitt vanligt heim við fleiri børnum. Men hetta er ikki eitt vanligt heim. Hetta er eitt Barnaheim fyri børn, sum ikki kunnu búgva heima hjá familjuni av ymiskum orsøkum. Við borðið sita Nancy Rasmussen, sjúkrarøktarfrøðingur og 18 ára gamla kvinnan, sum búleikast á stovninum. Vit kalla hana framyvir Lisa.

»Nú er omma her« sigur Lisa, tá ið Jóna Højgaard, námsfrøðingur kemur inn fyri at luttaka í prátinum.

»Omma?« spyrji eg, og hugsi um hendan ungan kvinnan er í familju við námsfrøðingin.

– Stranga og fitta omman, sigur Lisa flennandi, og greiður frá, at ymisku starvsfólkini á Barnaheiminum fáa ymisk heiti frá børnunum, sum búgva hjá teimum.

– Vit eru sum foreldrini hjá teimum. Ikki verulig foreldur, men professionel foreldur, um eg so má siga, greiður Nancy frá, og tær grína eftir »stakkals« børnunum, sum hava átta mammur um seg ein góðan dag.

Tað er eingin ivi um, at tryggleikin her á heiminum er í hásæti. Lisa kennir seg væl og kennir seg tryggja. Og tað er her á heiminum, at hon hevur lært at hava tamarhald á sínum kenslum, sum onkuntið hava verið nakað strævnar, at hava við at gera.

Tað byrjaði tá Lisa var 15 ár.

MODELLMYND

Mundi tveitt ein stól í høvdið á babba

Lisa og pápi hennara høvdu torført við at samstarva og mangan gingu bylgjurnar høgt heima hjá teimum. Ein dagin, tá ið Lisa var 15 ár, gjørdist ovboðið. Lisa og pápin fóru at táttast, og Lisa misti tamarhald á kenslunum. Hon rýmdi heimanífrá.

– Eg varð heintað av barnaverdini, sum koyrdu meg til ommu. Men eg vildi ikki heim aftur til foreldrini, so dagin eftir kom barnaverdin eftir mær aftur, og eg fór at búgva á barnaheiminum, greiður Lisa frá.

Í byrjanini var tað finar greiðir at búgva á barnaheiminum.

– Eg elskaði tað í byrjanini. Eg treivst væl og var sera glað fyri at vera her, sigur Lisa.

Barnaheimið

MYND: ÁLVUR HARALDSEN

Men nakrar mánaðir eftir, at hon flutti inn á barnaheimið, gjørdist lívið nakað tung. Har var ein drongur, sum Lisa ikki dugdi at samstarva við, og tey bæði fóru til hendurs.

– Eg minnst tað sum, at øðin fylti meg. Løgreglan kom uppi, og eg fekk hjálp frá psykiatriska deplinum eisini, sigur Lisa.

Tá var umrøtt, at Lisa skuldi fara til Danmarkar á ein serligan stovn har.

– Eg fór í kolkjallaran, tá ið tey søgdu tað. Eg vildi ikki úr Føroyum, og eg haldi, eg byrjaði at fáa tað betur tá, greiður Lisa frá.

Hon hevði eitt tíðarskeið, har lívið varð ov trupult at bera.

– Eg vildi ikki liva, og eg var so kedd av, at eg einki føldi. Eg var kensluleys, sigur Lisa, og Jóna minnst aftur á.

– Tað var tað Lisa segði hvønn dag. Hvussu kedd hon var um, at ongar kenslur hava. Vit ansaðu eftir henni 24 tímar um samdøgrið, tí hon vildi taka lívið av sær, sigur Jóna.

Lisa fekk staðfest tunglyndi og fekk heilivág fyri tað.

– Tað var fantastiskt. Eg fekk kenslur aftur og kláraði at bliva glað, sigur Lisa, og staðfestir, at tablettin fyri tunglyndi er ein tablett, sum hon so ongantið vil vera fyri uttan.

Ongantið uppliva neiligar viðmerkingar

Tað eru nógvir fordómar knýttir at Barnaheiminum og Barnaverdini – eingin ivi um tað. Og tað er ein av orsøkunum til, at vit sleppa innum heimið hendan myrka dagin í desember. Tey vilja sleppa burturfrá fordómunum.

– Tá ið foreldur hoyra, at Barnaverndin er blandað uppí, so kendu tey tað sum eitt øgiligt niðurlag. Sum tey vóru ræðulig foreldur. Men tað kann vera ein stór hjálp tí so fáa foreldrini nøkur amboð til at fáa samstarvið heima við hús at rigga betur, og til dømis at skilja barnið betur, greiður Jóna frá.

Lisa hevur tó ongantið merkt, at børn kring hana hava verið fordómsfull.

Tá ið Lisa fór á barnaheimið, gekk hon í 9. flokki. Hon luttók ikki í undirvísingini tað árið, men fór kortini til próvtøkurnar.

– Og tá spurdu tey meg um hvar eg hevði verið og hvussu tað var á barnaheiminum. Men eg greiddi frá og tey skiltu tað væl, sigur Lisa.

Fyri hana hevur Barnaheimið og starvsfólkini har verið ein ómetaliga stór hjálp.

– Eg havi lært at stýra mínum kenslum, og at ikki fara í tað reyða feltið, hóast eg blívi ill, sigur Lisa.

Í dag eru hon og pápin ógvuliga væl. Tey duga betri at tosa saman, og Lisa hevur lært at ikki lata øðina fara avstað við sær.

– Onkuntið hendir tað tó enn, men eg dugi betur og betur at liva við tí, sigur Lisa.

Lisa elskar jólini og hevur havt eina hugnaliga og góða tíð. Fyri hana er desember ikki ein keðiligur mánaður. Og hon gleðir seg at fara heim til foreldrini nakrar dagar at halda jóla.

GG! Lisa er eitt dulnevni

Kvinnan ynskir at vera dulnevnd, men Sosialurin kennir hennara samleika.

Eg elskaði tað í byrjanini. Eg treivst væl og var sera glað fyri at vera her«